

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2008
5. volební období

313.

USNESENÍ

výboru pro evropské záležitosti
z 41. schůze konané dne 13. listopadu 2008

ke Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Obnovený závazek pro sociální Evropu: posílení otevřené metody koordinace v oblasti sociální ochrany a sociálního začlenění /kód dokumentu 11560/08, KOM(2008) 418 v konečném znění/

Výbor pro evropské záležitosti po vyslechnutí informace náměstka ministra práce a sociálních věcí Mgr. Michala Sedláčka, po vyslechnutí zpravodajské zprávy posl. Soni Markové a po rozpravě

s c h v a l u j e stanovisko, které je přílohou tohoto usnesení.

Josef Šenfeld v. r.
ověřovatel výboru

Soňa Marková v. r.
zpravodajka výboru

Petr Krill v. r.
místopředseda výboru

DOKUMENT 11560/08

**Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě,
Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a
Výboru regionů - Obnovený závazek pro sociální Evropu:
posílení otevřené metody koordinace v oblasti sociální
ochrany a sociálního začlenění**

KOM(2008) 418 v konečném znění, kód Rady 11560/08

- **Právní základ:**
Dokument informační povahy.
- **Datum zaslání Radě EU:**
2. 7. 2008
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
11. 7. 2008
- **Datum projednání ve VEZ:**
12. 9. 2008 (1. kolo)
- **Procedura:**
Dokument nepodléhá hlasování v Radě.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 2. září 2008, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 17. září 2008 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Sdělení není v rozporu s principem subsidiarity.
- **Odůvodnění a předmět:**

Projednávané sdělení je součástí dokumentu Komise Obnovená sociální agenda: Příležitosti, přístup a solidarita v Evropě 21. století. Navrhuje posílení jednoho z nejdůležitějších nástrojů podpory sociálního rozvoje v rámci EU a v jednotlivých členských státech, tj. otevřené metody koordinace v oblasti sociální ochrany a sociálního začlenění.

Mezi další nástroje, které má Komise k dispozici pro realizaci nového sociálního rozměru Evropy, patří i právní předpisy EU, sociální dialog, finanční podpora ze strany EU, partnerství, komunikace a zajištění toho, aby všechny politiky EU podporovaly příležitosti, přístup a solidaritu.

Otevřená metoda koordinace byla zavedena v roce 2000 jako dobrovolný proces sebehodnocení založený na společných cílech. Pomáhá členským státům rozvíjet společnou vizi sociálních výzev, podporuje vůli spolupracovat a vzájemně se učit různým postupům a vytvářet politiky na větším znalostním základě, zaměřené na otevřenost, transparentnost a účast.

První evropská strategie zaměstnanosti, zahájená v roce 1997, přispěla k vytvoření více a lepších pracovních míst. Otevřená metoda koordinace ve vzdělávání a odborné přípravě, která začala v roce 2002, poskytla členským státům významnou podporu při rozvoji jejich politik a strategií celoživotního učení. Výsledky otevřené metody koordinace v oblasti sociální ochrany a sociálního začleňování v oblastech mimo přímou pravomoc Společenství (např. důchody, rodinné dávky, invalidní dávky, zdravotní péče a dlouhodobá péče) ukazují, že tento proces je důležitou složkou právních předpisů EU.

Sdělení navrhuje posílit sociální otevřenou metodu koordinace na základě jejího zviditelnění a zdokonalení pracovních metod, posílení její součinnosti s dalšími politikami, zintenzivnění jejích analytických nástrojů a důkazní základny, jakož i zvyšování odpovědnosti v členských státech prostřednictvím vzájemného hodnocení, učení a zapojování všech příslušných zúčastněných subjektů.

Za 8 let své existence prošla sociální otevřená metoda koordinace zásadní reformou. Tyto změny se odehrály především v roce 2005, kdy byly sloučeny tři koordinační procesy (sociální začlenění, odpovídající a udržitelné důchody a vysoce kvalitní, udržitelné zdravotní a dlouhodobé péče) do jedné sociální otevřené metody koordinace¹.

Společné cíle, kterých se má dosáhnout, stanovila a aktualizovala Evropská rada, která potvrdila jejich platnost během svého zasedání na jaře roku 2008.

Výbor pro sociální ochranu odsouhlasil pro tyto tři oblasti jak zastřešující, tak specifické ukazatele, jež mají monitorovat pokrok dosažený v otázce společně schválených cílů.

Celý nastíněný postup se odehrává v tříletých cyklech, kdy v prvním roce předkládají členské státy národní strategické zprávy. Na základě těchto zpráv je pak vypracována společná zpráva Rady a Komise o sociální ochraně a sociálním začlenění. Tato společná zpráva zahrnuje profily jednotlivých zemí poukazující na prioritní témata a národní úkoly. Mezidobí, kdy se zprávy nepředkládají, je vyhrazeno zevrubné analýze a vzájemnému učení ve vztahu k prioritním tématům.

Výsledkem této změny sociální otevřené metody koordinace bylo položení většího důrazu na provádění politiky a součinnosti s obnovenou Lisabonskou strategií pro růst a zaměstnanost. V roce 2006 měly národní zprávy strategičtější charakter a zaměřovaly se na omezený soubor priorit a jednotné koncepce pro dosažení společných cílů. Společná zpráva z roku 2007 dospěla k závěru, že sdílené posuzování všech společných cílů v sociální oblasti pomáhá zvyšovat ucelenost a efektivitu uplatňovaných politik.

Tento nový cyklus navíc přispěl k provedení hlubší analýzy a zintenzivnil proces učení v oblasti klíčových priorit. Společná zpráva z roku 2008, se pak věnovala dětské chudobě, dostupnosti zdravotní péče, vývoji potřeb dlouhodobé péče, prodloužení produktivního věku a soukromým důchodovým pojištěním.

• **Obsah a dopad:**

Předložený dokument shrnuje výsledky sociální otevřené metody koordinace a navrhuje její posílení do budoucna.²

¹Pracujme společně, pracujme lépe. Nový rámec pro otevřenou koordinaci politiky sociální ochrany a začlenění v Evropské unii, KOM(2005) 706 v konečném znění.

² Zejména co se týče lepšího plnění odsouhlasených společných záměrů a lepšího využívání společně přijatých ukazatelů.

V této souvislosti ovšem připomíná především boj proti chudobě. Ačkoli se totiž Evropská rada v roce 2000 zavázala „rozhodným způsobem ovlivnit odstranění chudoby“, neexistuje výraznější pokrok.³ Ovšem nalézt řešení těchto problémů je v první řadě úkolem vnitrostátních orgánů, otevřená metoda koordinace však v některých případech působí jako spouštěcí mechanismus při prosazování reform.

Toto sdělení také vymezuje řadu oblastí, v nichž je možné sociální otevřenou metodu koordinace dále rozvíjet. Hlavně se soustředí na čtyři cíle. Prvním z nich je větší politický závazek k realizaci tohoto procesu a jeho zviditelnění, druhým posilování součinnosti s dalšími politikami EU, třetím zdokonalování nástrojů analýzy, na nichž tento proces stojí, a posledním je zvyšování odpovědnosti v jednotlivých členských státech prostřednictvím podpory provádění a posilování vzájemného učení.

Některá z těchto opatření spočívají v upevňování stávající praxe. Jiná, zejména stanovování cílů, obnášejí podstatnější změny a budou vyžadovat, aby se na nich členské státy a zúčastněné strany shodly. Komise proto předpokládá, že tato koncepce se bude skládat z postupných kroků, jejichž časový sled a nutné členění dle priorit bude předmětem diskuse s členskými státy a dalšími klíčovými zúčastněnými stranami.

Sdělení klade důraz především na větší politický závazek a zviditelnění sociální otevřené metody koordinace, a to i v rámci obnovené Lisabonské strategie pro růst a zaměstnanost.

Na tuto součinnost mezi sociální otevřenou metodou koordinace a Lisabonskou strategií poukázala Komise ve sdělení týkajícím se otevřené metody koordinace z roku 2005: *„Otevřená metoda koordinace by měla působit souběžně s přepracovanou Lisabonskou strategií, vzájemně se s ní ovlivňovat a přispívat tak k cílům růstu a zaměstnanosti, zatímco lisabonské programy budou přispívat k plnění cílů sociální soudržnosti.“*

Mezi hlavní cíle v oblasti sociální ochrany a sociálního začlenění sdělení řadí především odstranění chudoby, reformu důchodových systémů a oblast zdravotní a dlouhodobé péče. Komise k tomu bude přispívat tím, že bude v případě potřeby uplatňovat doporučení vycházející z článku 211 Smlouvy o založení Evropského společenství, která stanoví společné zásady, jež představují základ pro monitorování a vzájemné hodnocení.

Na základě výše nastíněného přístupu Komise posílí svou kapacitu pro posuzování a monitorování dosahovaných pokroků jak v rámci EU, tak na úrovni jednotlivých států a bude informovat Evropský parlament v pravidelných intervalech. Komise navíc využije zprávu o sociální situaci, která se každý rok připravuje v souladu s článkem 143 Smlouvy o založení Evropského společenství, a v jejím rámci předloží ostatním institucím své vlastní hodnocení současných trendů a pokroku dosaženého ve vztahu ke společným cílům.

V oblasti prohlubování součinnosti s dalšími politikami EU se Komise zavazuje, že bude zohledňovat aspekty sociální politiky ve všech politikách EU a zvláštní pozornost bude v tomto kontextu soustředěna na sociální dopady. Komise se také bude dále zabývat možnými způsoby posílení koordinace mezi výborem pro sociální ochranu a dalšími výbory a skupinami na vysoké úrovni. Ve předkládaném sdělení Komise poukazuje na to, že se osvědčil systém vzájemných hodnocení a navrhuje větší míru jejich užívání v rámci sociální otevřené metody koordinace⁴ a větší zapojení programu PROGRESS, jehož účelem bude podporovat zlepšování statistických kapacit a sběru dat při testování nových nástrojů vzájemného učení a výměny osvědčených postupů. Zároveň vyzývá k lepšímu zapojení

³ Chudobou je ohroženo 16 % občanů EU (78 milionů). Děti jsou v tomto ohledu vystaveny ještě většímu riziku, v jejich případě tato hodnota činí 19 %. Důchodové reformy nijak neodstraňují riziko nepřiměřeného důchodového zabezpečení pro budoucí generace a přetrvávají rovněž nerovnosti v oblasti zdraví (kratší délka života a horší zdravotní stav u znevýhodněných skupin). Chudoba zasahuje zejména nezaměstnané, postižené osoby a starší osoby; neúměrně ohroženy jsou ženy. Ani zaměstnání není zárukou proti chudobě, neboť roste i chudoba zaměstnaných.

⁴ Komise společně s Výborem pro sociální ochranu prozkoumají možné způsoby zlepšení pro další kolo vzájemných hodnocení v roce 2009.

regionálních a místních orgánů do procesu EU v oblasti sociální ochrany a sociálního začlenění.

Sdělení ve svých dvou přílohách také obsahuje výčet cílů otevřené metody koordinace a jejich účel a souhrn zastřešujících ukazatelů pro monitorování sociální otevřené metody koordinace.

- **Závěr:**

Výbor pro evropské záležitosti

1. **b e r e n a v ě d o m í** Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Obnovený závazek pro sociální Evropu: posílení otevřené metody koordinace v oblasti sociální ochrany a sociálního začlenění;
2. **n e s o u h l a s í** s pozicí vlády ČR ohledně dalšího posílení otevřené metody koordinace v oblasti sociální ochrany a sociálního začlenění.

Josef Šenfeld v. r.
ověřovatel výboru

Soňa Marková v. r.
zpravodajka výboru

Petr Krill v. r.
místopředseda výboru